

Нові публікації. О.Смольницька.

Вийшла друком індивідуальна українознавча монографія кандидата філософських наук, наукового співробітника відділу української філології Смольницької Ольги Олександрівни «Філософсько-методологічні засади літературознавчих досліджень в Київському університеті кінця XIX – початку XX ст.» – (К., 2013. – 208 с. (загальний обсяг 9, 66 др. арк.)).

Праця створена на матеріалі однойменної захищеної дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук спеціальності 09.00.12 – українознавство (філософські науки). Книга складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків і списку використаної літератури.

У першому розділі «Історіографія і джерелознавча база дослідження» здійснюються огляд і аналіз наявної літератури, чия тематика пов'язана з об'єктом дослідження монографії. Важливими джерелами дисертаційного дослідження є філософські праці вчених у Київському університеті: О.

Гілярова

, С.

Гогоцького

, О.Козлова, О.

Новицького

, Г.

Шпета

, Г.

Якубаніса

. Психологічні аспекти наявні в працях П.

Авсенєва

, Г.

Челпанова

. Літературознавство в Київському університеті представлене працями М.Дашкевича, П.Житецького, М.Зерова, А.Лободи, В.Перетца, В.Петрова, Д.Чижевського.

Другий розділ «Сутність та зміст поняття «літературознавство» у конкретно історичному вимірі» подає компаративний аналіз літературознавчих методологій, з'ясовує, які з них були задіяні в Київському університеті св. Володимира.

Специфіка літературознавства визначається тим, що спочатку ця галузь не була самостійною, а її здобутки інтегрувалися в інші дисципліни, у першу чергу у філософію.

Третій розділ «Літературознавчі дослідження в західноєвропейській філософській думці кінця ХІХ – початку ХХ ст. та їх вплив на розвиток літературознавства в Київському імператорському університеті святого Володимира» аналізує зміни у філології в контексті *fin de siècle*. Зіставлені погляди В.Петрова та Д.Чижевського, наголошено на маловідомих концептах дискурсу М.Зерова. Проаналізовано зміну методології у В.Перетца. Зокрема, розглядається етичний чинник у працях цього дослідника, а саме, аналіз світогляду Київської Русі. На нашу думку, покажемо у цьому плані є аналіз «Слова про похід Ігорів», де В.Перетц поряд із міфологічною виокремлює етичну складову.

Четвертий розділ «Методологічні засади університетських літературознавчих досліджень в контексті філософії О.Гілярова, О.Новицького, С.Гогоцького» присвячений аналізу специфіки вітчизняної філософії. Ця специфічність зумовлюється тим, що статус філософії в Київському університеті був неоднозначним. Відтак, досить складним залишається питання і про національний характер вітчизняної філософії, способи ідентифікації його представниками як духовно-академічної, так й університетської філософії. Для більшості з них філософія розглядалася не як справа окремого народу, а як людства.

У цьому розділі також розглянуті погляди на мистецтво філософів в Київському імператорському університеті св. Володимира. Так, проаналізована спадщина П.Авсенєва , О. Гілярова , С. гоцького , О.Козлова, О. Новицького , Г. Челпанова . Досліджено вплив шеллінгіанства на вітчизняний тип філософствування доби романтизму, проаналізовано зв'язок поглядів П. Авсенєва з концепцією Д.Чижевського стосовно творчості.

Монографія присвячена проблемі дослідження філософсько-методологічних засад у літературознавстві в Київському університеті кінця XIX – початку XX ст. Аналізований період охоплює часові межі від другої половини XIX ст. до початку проголошення соціалістичного реалізму. З'ясовується внесок провідних українознавців у вивчення вітчизняних філософії та літературознавства означеного періоду. Досліджено феномен київської школи – філософів і літературознавців у Київському університеті. Простежено взаємозв'язок між генераціями цього напрямку. Персоналії розглядаються не окремо, а відповідно до їхніх спільних поглядів. Доведено вплив філософської методології на концептуальний літературознавчий аналіз. Звернено увагу на загальноісторичний і культурний контекст формування вітчизняного гуманітарного знання, задіяні принципи історизму, аналізу, синтезу, компаративістики, систематизації, текстології, теоретичної реконструкції. Залучені зарубіжні джерела та концепції сучасних дослідників. Обґрунтовано важливість концепцій учених у Київському університеті для сучасного українознавства.

Праця розрахована на науковців, викладачів, учителів, студентів вищих навчальних закладів і всіх, хто цікавиться здобутками філософії і літературознавства в українознавстві.

Ольга Смольницька, к.філос. н.,

н.с. відділу української філології ННДІУВІ